

Inhoudsopgave

Verenigde Arabische Emiraten, minister Mark Harbers	2
China, directeur-generaal Hanneke Schuiling	3
België, minister Liesje Schreinemacher en staatssecretaris Vivianne Heijnen	4
Polen, minister Rob Jetten	4
Verenigde Staten (Californië), minister Liesje Schreinemacher, minister Ernst Kuipers en staatssecretaris Vivianne Heijnen	5
Verenigd Koninkrijk, minister Liesje Schreinemacher en staatssecretaris Vivianne Heijnen	7
Vietnam, minister Liesje Schreinemacher	8

Verenigde Arabische Emiraten, minister Mark Harbers

Datum	21-24 maart 2022
Type missie	Economische missie en bilateraal bezoek van minister Schreinemacher ter gelegenheid van Expo 2020 Dubai
Delegatie	49 bedrijven, 2 kennisinstellingen (51 deelnemers) uit de sectoren water, energie en circulaire economie
Achtergrond	Meerjarige publiek-private inzet op de Golfregio op de thema's water, duurzame energie, voedsel en kabinetsbrede inzet op Expo 2020 Dubai

Samenvatting

In maart 2022 vond de tweede grote handelsmissie naar de Expo 2020 Dubai (EXPO) en de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) plaats. De missie richtte zich op de sectoren water, duurzame energie en circulaire economie en maakt deel uit van de meerjarige publiek-private inzet op de Golfregio. De Golfregio is een economische prioriteitsregio voor Nederland. Vanwege de geldende coronamaatregelen werd de missie beperkt tot vijftig bedrijven. De missie werd geleid door minister Harbers van Infrastructuur en Waterstaat en de voorzitter van VNO-NCW, Ingrid Thijssen, fungeerde als zakelijk missieleider voor de bedrijven. Minister Schreinemacher bracht gelijktijdig een bezoek aan de VAE en voerde eveneens gesprekken ter ondersteuning van de handelsmissie.

Belangrijkste onderdelen programma

- Openings sessie over het belang van IMVO met deelname van de Nederlandse mensenrechtenambassadeur;
- Twee themadagen op het Nederlandse EXPO-paviljoen. Een waterdag, georganiseerd door het Netherlands Water Partnership (NWP) en een circulaire dag, georganiseerd door Holland Circular Hotspot (HCH). Beide dagen bestonden uit inhoudelijke sessies met de Nederlandse bedrijven en buitenlandse publieke en private spelers;
- Een bijeenkomst waarin de deelnemers aan de missie in gesprek gingen met minister Harbers, voorzitter VNO-NCW Ingrid Thijssen en met minister Schreinemacher over kansen en uitdagingen voor bedrijven in de VAE;
- Een bezoek aan de Dubai Airport Freezone (DAFZA);
- Bilaterale gesprekken tussen minister Schreinemacher en de VAE ministers voor Buitenlandse Handel en van Energie en Infrastructuur en, samen met minister Harbers, de VAE minister van Klimaat en Milieu;
- Deelnemende bedrijven hebben diverse bedrijfsbezoeken afgelegd en zakelijke kansen besproken met publieke en private partijen aan de VAE-zijde;
- Deelnemende bedrijven hebben tijdens een handelsreceptie zakelijke contacten gelegd, die hen helpen bij het ontwikkelen van kansen in de VAE en de bredere Golfregio;
- Missiedeelnemers zijn in contact gebracht met potentiële zakenpartners (*matchmaking*).

IMVO¹/mensenrechten/koppeling hulp en handel

Tijdens de deelnemersbijeenkomst voorafgaand aan de missie is relevante informatie gedeeld over IMVO-aspecten bij het zakendoen in de VAE. Daarnaast is in de openingssessie een presentatie gegeven over de omgang met arbeidersrechten in de VAE en heeft de Nederlandse mensenrechtenambassadeur een bijdrage geleverd.

Maatschappelijke uitdagingen / SDGs

Door middel van deze missie (en de meerjarige inzet in de Golfregio) wordt samen met lokale partners een bijdrage geleverd aan 12 van de 17 SDGs. Met name wordt daarbij bijgedragen aan de thema's watermanagement in de Golfregio (vooral SDGs 6, 14) en de energietransitie (vooral SDG 7).

Resultaten en follow-up

- De missie, inclusief de bilaterale gesprekken tussen minister Harbers, minister Schreinemacher en verschillende counterparts, heeft bijgedragen aan kennis van bedrijven over zakendoen in de VAE en heeft de economische relatie van Nederland met de VAE versterkt;

¹ Voor deze missies uitgevoerd door RVO wordt zowel voorafgaand aan als tijdens de missie aandacht besteed aan het belang van IMVO (in aanvulling op de standaard MVO-check voorafgaande aan de missies). Bij de wervingstekst kunnen deelnemers aanvullende informatie vinden over de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en specifieke IMVO-risico's.

- Op de EXPO, waaronder in het Nederlandse paviljoen, zijn contacten gelegd tussen missiedeelnemers en potentiële zakenpartners. Tijdens specifieke themadagen zijn deze contacten verder verdiept (voor een overzicht van de resultaten van de Nederlandse deelname aan de EXPO zie Kamerstuk 35 925 XVII nr. 66);
- In het kader van het *Joint Economic Committee* (JEC) tussen de VAE en Nederland is een ronde tafel over duurzame energie georganiseerd met Nederlandse en Emirati bedrijven.
- Tijdens de handelsmissie is een Memorandum of Understanding (MoU) op waterstof ondertekend tussen Nederland en de VAE;
- De relaties tussen deelnemende bedrijven en de Nederlandse handelskamer in de VAE zijn verstevigd;
- Als follow-up van deze missie zijn diverse *business development* missies gepland, onder andere op zonne-energie en duurzame stedelijke ontwikkeling.

China, directeur-generaal Hanneke Schuiling

Datum	9 - 11 mei 2022
Type missie	Economische missie (virtueel)
Delegatie	21 bedrijven, 2 kennisinstellingen (26 deelnemers) uit de sectoren circulaire economie en duurzame energietransitie
Achtergrond	Vanwege de COVID-reisrestricties in China werd de missie virtueel georganiseerd

Samenvatting

Directeur-Generaal Buitenlandse Economische Betrekkingen (DGBEB) Hanneke Schuiling nam waar voor minister Schreinemacher die door omstandigheden was verhinderd. De missie was gericht op twee kansrijke sectoren te weten circulaire economie en duurzame energietransitie. Met deze sectorkeuze past de handelsmissie binnen de inzet van het kabinet om waar sprake is van gedeelde belangen en met oog voor mogelijke risico's samen te werken met China. Door in deze sectoren het actieve Nederlandse bedrijfsleven te ondersteunen is op een gebalanceerde wijze invulling gegeven aan de economische relatie met China ten tijde van 50 jaar diplomatieke betrekkingen. Doelstellingen van de missie waren:

- Ondersteunen van reeds lopende publiek-private kansentrajecten op terrein energietransitie en circulariteit in China;
- Oriënteren en kennis vergaren van de markt in betreffende sectoren en Nederlandse bedrijven ondersteunen in het leggen van contacten met lokale bedrijven en instellingen;
- Aandacht besteden aan de relatie met China ten tijde van 50 jaar diplomatieke betrekkingen, door samenwerking te stimuleren binnen die sectoren waar China en Nederland gedeelde belangen hebben.

Belangrijkste onderdelen programma

- Opening en startbijeenkomst handelsmissie op 9 mei door DGBEB met een videoboodschap van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De startbijeenkomst stond in het teken van het thema IMVO;
- Webinar circulaire economie gevolgd door matchmaking;
- Webinar *clean energy* gevolgd door matchmaking;
- Online matchmaking sessies.

IMVO/mensenrechten/koppeling hulp en handel

Tijdens de startbijeenkomst is het belang van IMVO-verantwoord zakendoen in China onder de aandacht van de deelnemers gebracht. Meer specifiek zijn de deelnemers aan de missie geïnformeerd en bewust gemaakt van het belang om IMVO-risico's bij zakendoen in kaart te brengen en waar mogelijk te mitigeren.

Maatschappelijke uitdagingen / SDGs

Beide sectoren, circulaire economie en clean energy, zijn van groot belang voor zowel Nederland als China en bieden kansen voor beide markten. Indien samenwerking daadwerkelijk tot stand komt, wordt bijgedragen aan SDG's 7, 11 en 13.

Resultaten en follow-up

- Er zijn geen contracten of MoU's afgesloten; wel zijn er op individueel bedrijfsniveau vervolgspraken ingepland;
- Deelnemende bedrijven en instellingen waren positief over de programma onderdelen. De bedrijven hebben kennis en informatie opgedaan over de ontwikkelingen in China op het

gebied van circulaire economie en schone energie, met name windenergie. Zij hebben zakelijke contacten gelegd, en gaven aan te verwachten dat deze contacten tot samenwerking in de toekomst zullen leiden.

België, minister Liesje Schreinemacher en Staatssecretaris Vivianne Heijnen

Datum	19-20 mei 2022
Type missie	Economische missie
Delegatie	41 bedrijven, 1 kennisinstelling (77 deelnemers) uit de sectoren circulaire infrabouw en duurzame utiliteitsbouw
Achtergrond	Meerjarige publiek-private inzet op België op het thema circulariteit

Samenvatting

In het kader van de meerjarige inzet op het thema circulariteit werd een missie naar België georganiseerd t.a.v. de sectoren circulaire infrabouw en duurzame utiliteitsbouw. Programma onderdelen vonden plaats in zowel Antwerpen als in (de omgeving van) Brussel. 77 Nederlandse deelnemers kregen inzicht in recente ontwikkelingen en investeringskansen in België. Ruim 200 deelnemers uit België en Nederland namen deel aan het openingsprogramma dat, in bijzijn van de Vlaamse minister Zuhair Demir (Omgeving, Justitie, Toerisme en Energie) plaatsvond in de historische Handelsbeurs in Antwerpen. Aansluitend volgden diverse break-out sessies en vonden matchmaking gesprekken plaats. Dag twee stond geheel in het teken van bedrijfsbezoeken.

Belangrijkste onderdelen programma

- Opening, themasessies en matchmakingsgesprekken in de Handelsbeurs in Antwerpen;
- Bilateraal overleg van minister Schreinemacher met Vlaams minister Zuhair Demir (Omgeving, Justitie, Toerisme en Energie);
- Bedrijfsbezoeken *circulaire infrabouw* aan o.a. Oosterweel en het Albertkanaal onder leiding van staatssecretaris Heijnen;
- Expertsessie met medewerkers van Europese Commissie over Europese beleidsontwikkelingen op het gebied van duurzame utiliteitsbouw;
- Bezoek aan het Facilitair Bedrijf, dat verantwoordelijk is voor het beheer van alle Vlaamse overheidsgebouwen.

MVO/mensenrechten/koppeling hulp en handel

Met circulariteit als hoofdthema van de missie was MVO integraal verwerkt in het programma van de missie.

Maatschappelijke uitdagingen / SDGs

De circulaire oplossingen die aan bod zijn gekomen tijdens deze missie dragen o.a. bij aan de SDGs industrie, innovatie en infrastructuur (SDG 9), duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11), verantwoorde consumptie en productie (SDG 12) en klimaatactie (SDG 13).

Resultaten en follow-up

- Zeer grote deelname en tevredenheid van bedrijfsleven. Missie beoordeeld met een 8,2 door geïnterviewde ondernemers;
- De missie heeft bedrijven, kennisinstellingen en (regionale) overheden uit beide landen nader tot elkaar gebracht op het thema circulariteit;
- Van geïnterviewde deelnemers verwacht 88% naar aanleiding van deze missie een zakelijke vervolgstap te zetten;
- Ondertekening van 2 MoU's op het gebied van circulaire bouw, waaronder een MoU getekend voor het Europese Interregionale Nederland-Vlaanderen project BOUW-MIJN.

Polen, minister Rob Jetten

Datum	13 - 15 juni 2022
Type missie	Economische missie
Delegatie	15 bedrijven (15 deelnemers) uit de offshore windsector
Achtergrond	Samenwerking met Polen versterken op het gebied van windenergie

Samenvatting

Doel van de missie was het steunen van de energietransitie in Polen en het voor het voetlicht brengen van de kennis en kunde van het Nederlandse bedrijfsleven op het gebied van offshore wind. Deze doelstelling is gehaald. De combinatie van handelsmissie, deelname aan de energieconferentie en parallel het ministerieel bezoek werkte goed. Minister Jetten leidde de handelsmissie en had ook gesprekken met zijn counterparts over het klimaatbeleid en energiezeekerheid.

Belangrijkste onderdelen programma

- Inhoudelijke presentaties (marktstudie offshore wind Polen en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen/ arbeidsomstandigheden);
- Deelname aan de conferentie;
- Matchmaking gesprekken;
- Netwerkbijeenkomst op de ambassade met externe partijen;
- Informele *meet and greet* bedrijven met minister afgesloten met de officiële presentatie van het Partners for International Business (PIB) programma;
- Bilaterale Ronde Tafel waarin Nederlandse bedrijven in discussie gingen met de minister en een diverse groep Poolse spelers uit de private, publieke en academische wereld.

MVO/mensenrechten/koppeling hulp en handel

Een onderwerp dat specifieke aandacht verdient in Polen is het zorgen voor goede en veilige arbeidsomstandigheden voor werknemers. Dit is als onderdeel opgenomen in het missieprogramma.

Maatschappelijke uitdagingen/ SDGs

Polen heeft grote plannen op het gebied van de ontwikkeling van windenergie op de Baltische Zee. Polen is nog sterk afhankelijk van kolen, maar moet flink aan de slag met de energietransitie. De oorlog in Oekraïne heeft de urgentie hiervan versterkt. Tot 2030 wil Polen bijna 6 Gigawatt aan offshore windenergie capaciteit ontwikkelen en tot 2040 ongeveer 11 GW. Hiervoor heeft Polen buitenlandse kennis en expertise op het gebied van offshore windenergie nodig. De handelsmissie en het hieraan gekoppelde bezoek van minister Jetten ondersteunde de energietransitie in Polen.

Resultaten en follow-up

- 15 Nederlandse bedrijven voerden meer dan 100 gesprekken met potentiële Poolse partners;
- Goed zichtbare Nederlandse stempel op de energieconferentie dankzij de aanwezigheid van eregast minister Jetten en een opvallend Oranje paviljoen;
- Zichtbaarheid Nederlandse kennis en kunde op het gebied van windenergie is hiermee vergroot;
- Heeft geleid tot toenadering en interesse om het gesprek voort te zetten. Potentie om in toekomst samenwerking en kennisuitwisseling te intensiveren;
- Zicht op contracten voor Nederlandse bedrijven.

Verenigde Staten (Californië), minister Liesje Schreinemacher, minister Ernst Kuipers en staatssecretaris Vivianne Heijnen

Datum	5 - 9 september 2022
Type missie	Economische missie naar Californië
Delegatie	67 bedrijven en 3 kennisinstellingen (98 deelnemers) uit de sectoren 'Life Sciences & Health' en duurzame (stedelijke) mobiliteit.
Achtergrond	De economische missie vond plaats in het kader van het werkbezoek van Hare Majesteit Koningin Máxima (HMK) aan Californië en Texas met als motto 'Economic ties & shared challenges'.

Samenvatting

Californië en Texas zijn voor Nederland op economisch gebied de belangrijkste staten van de VS zowel qua handelsvolume als investeringen. De sectorkeuze van de missie valt samen met de prioritaire sectoren van het Nederlandse postennet in de Verenigde Staten (handel, investeringen en innovatie). In deze sectoren zijn meerjarige strategieën ontwikkeld. De sectoren duurzame mobiliteit en *life sciences and health* sluiten bovendien aan bij inzet van relevante topsectoren en zijn in lijn met de nieuwe BHOS-Beleidsnota 'Doen waar Nederland goed in is'.

De voorzitter van VNO-NCW fungeerde als zakelijk missieleider voor de bedrijven en zij begeleidde de delegatie CEO's van 15 (grote) Nederlandse bedrijven die Californië en Texas bezochten.

Belangrijkste onderdelen bedrijvenprogramma

- Ontmoeting met dhr. Newsom, de gouverneur van Californië, en lokale autoriteiten in San Francisco en Los Angeles;
- Opening seminar Urban Challenges and Solutions: Healthy Urban Living en diverse seminars, ronde tafel- en expert bijeenkomsten op het gebied van duurzame mobiliteit en life sciences & health (o.a. op het gebied van toepassingen van kunstmatige intelligentie georganiseerd met Stanford Universiteit, revolutionaire gezondheidszorg door innovatie technologie en stedelijke mobiliteit);
- Voor de deelnemers aan de handelsmissie relevante bezoeken aan bedrijven, ziekenhuizen, transport autoriteiten en universiteiten in San Francisco, de Bay Area en Los Angeles;
- Netwerkrecepties in zowel San Francisco als Los Angeles.

MVO/mensenrechten/koppeling hulp en handel

In diverse gesprekken met Amerikaanse tegenhangers is het belang van IMVO besproken. Tijdens de missie lag de nadruk op de intensivering van de samenwerking tussen Nederlandse en Amerikaanse bedrijven om de samenwerking op het gebied van maatschappelijke uitdagingen (klimaat, energietransitie, duurzame mobiliteit en gezondheidszorg).

Maatschappelijke uitdagingen / SDGs

De handelsmissie richtte zich op samenwerking op het gebied van SDG 3 (goede gezondheid en welzijn) en SDG 11 (duurzame steden en gemeenschappen).

Resultaten en follow-up

De voorlopige belangrijkste resultaten van het economisch werkbezoek van HMK aan Californië en Texas en de parallelle handelsmissie betreffen:

- Tussen Nederland en deze belangrijke staten zijn op de terreinen Klimaat/Energie, Gezondheid/LSH en duurzame mobiliteit relaties tussen overheden, kennisinstellingen en het bedrijfsleven versterkt;
- Er zijn tal van samenwerkingsverbanden aangegaan en versterkt gericht op circulaire economie, klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit (o.a. voor laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer en voor geautomatiseerd transport). De continuïteit wordt door middel van diverse in- en uitgaande (handels)bezoeken voortgezet waaronder dit jaar met inkomende bezoek van de Californische minister voor transport aan Nederland en vanuit Los Angeles gericht op mogelijkheden voor duurzame mobiliteit tijdens de Olympische Spelen in 2028;
- 10 Nederlandse bedrijven hebben in Californië voor meer dan EUR 30 miljoen aan waarde gecreëerd (contracten of MoU's). De 15 meereizende CEO's hebben de positionering van hun bedrijven versterkt en in een aantal gevallen intensiveringen kunnen aankondigen (waaronder een investering door NXP in Austin van USD 2,7 miljard);
- Investerings vanuit de VS in Nederland (o.a. LucidMotors) zijn een stap dichterbij gekomen;
- In Houston zijn zakelijke kansen in de energietransitie (wind-op-zee, waterstof) en op kustbescherming gerealiseerd. De Havenbedrijven van Rotterdam en Houston hebben afgesproken om hun waterstofhubs per 2026 met elkaar te verbinden en uiterlijk 2026 de eerste groene waterstof te verschepen. Een aantal bedrijven heeft afspraken gemaakt gericht op energietransitie in Texas onder meer door middel van wind-op-zee. De samenwerking op het terrein van de kustbescherming van Houston is versterkt met potentieel grote Nederlandse betrokkenheid in de toekomst (uitvoering en onderhoud);
- Op overheidsniveau is tussen Californië en Nederland een Memorandum of Understanding ondertekend om de samenwerking op het gebied van circulaire economie, klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit te versterken. Het gaat hierbij onder andere om kennisuitwisseling ten aanzien van het testen van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer;
- Tussen de Provincie Noord-Holland en Nissan Innovation Labs is een Intentieverklaring ondertekend voor de ontwikkeling en het testen van slimme en duurzame technologie in Noord-Holland voor geautomatiseerd transport;
- Er komt een delegatie uit Los Angeles naar Nederland om kennis en ervaring op te doen op het gebied van duurzame mobiliteit rondom grote sportevenementen (zoals de F1 vorig jaar in Zandvoort);
- Versterking samenwerking tussen Rijkswaterstaat en USACE in I-STORM (het internationale netwerk van beheerders van stormvloedkeringen) de intentie is uitgesproken om een

gezamenlijke I-STORM Academy ten behoeve van kennisdeling, innovatie en rekrutering talent op te zetten.

Verenigd Koninkrijk, minister Liesje Schreinemacher en staatssecretaris Vivianne Heijnen

Datum	18-19 oktober 2022
Type missie	Economische missie
Delegatie	60 bedrijven, 2 kennisinstellingen (65 deelnemers) uit de sectoren duurzame mobiliteit en kunstmatige intelligentie
Achtergrond	Eerste fysieke post-Brexit missie naar het Verenigd Koninkrijk in politiek onstuimige periode (toenmalige premier Liz Truss trad een dag na de missie af)

Samenvatting

In oktober 2022 vond de eerste fysieke post-Brexit handelsmissie naar het Verenigd Koninkrijk (VK) plaats. De missie richtte zich op de sectoren duurzame mobiliteit (stadsmobiliteit / elektrisch vervoer) en kunstmatige intelligentie (voor verduurzaming industrie/versneller energietransitie) en maakte deel uit van de meerjarige inzet op het VK. Het VK blijft een economisch prioriteitsland voor Nederland. De strategische doelstelling van deze missie was om onze handelsrelatie met het VK na de Brexit te bestendigen en te verdiepen, en de markttoegang voor Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen op de VK-markt te verbeteren. De missie werd geleid door minister Schreinemacher en staatssecretaris Heijnen. Beide bewindslieden voerden eveneens gesprekken met hun Britse tegenhangers ter ondersteuning van de handelsmissie.

Belangrijkste onderdelen programma

- Plenaire openingssessie met minister Schreinemacher en Britse tegenhanger minister Badenoch;
- Openingssessie duurzame stadsmobiliteit met staatssecretaris Heijnen en Britse tegenhanger Undersecretary of State Baroness Vere of Norbiton;
- Netwerkbijeenkomst met minister, staatssecretaris, Nederlandse en Britse bedrijven en stakeholders.
- Deelnemende bedrijven hebben diverse bedrijfsbezoeken afgelegd en zakelijke kansen verkend met publieke en private partijen aan VK-zijde;
- Missiedeelnemers zijn in contact gebracht met potentiële zakenpartners (matchmaking);
- High-level AI bijeenkomst met minister Schreinemacher, Alan Turing Institute (ATI), TU Delft, TNO en de Nederlandse AI-Coalitie;
- High-level ronde tafel over verduurzaming transport met staatssecretaris Heijnen, Department of Transport, en gemeenten Manchester, Milton Keynes, Rotterdam en Utrecht. Seminar met gemeenten Rotterdam, Utrecht en Manchester en regio West Midlands.

MVO/mensenrechten/koppeling hulp en handel

Tijdens de kick-off van de missie is relevante informatie gedeeld over IMVO-aspecten bij het zakendoen in het VK.

Maatschappelijke uitdagingen/ SDGs

Door middel van deze missie (en de meerjarige inzet in het VK) wordt met name een bijdrage geleverd aan de thema's energietransitie (SDG 7) en duurzame steden (SDG 11).

Resultaten en follow-up

- De missie, inclusief de bilaterale gesprekken van minister Schreinemacher en staatssecretaris Heijnen met hun verschillende tegenhangers hebben bijgedragen aan kennis van bedrijven over zakendoen in het VK en heeft de economische en diplomatieke relatie van Nederland met het VK versterkt;
- Tijdens de handelsmissie is een *Memorandum of Understanding* op Kunstmatige Intelligentie ondertekend ter waarde van EUR 250 mln.
- Als follow-up van de high-level bijeenkomst met het Alan Turing Instituut (ATI) wordt een *steering group* opgezet met ATI, TNO en de Nederlandse AI-Coalitie om samenwerking te borgen. Een eerste stap zal (personele) uitwisseling zijn tussen TNO en ATI.
- . Tijdens de 'Duurzame Mobiliteit Week' die eind november 2022 in samenwerking met Trade & Innovate NL en regionale ontwikkelingsmaatschappijen werd georganiseerd lanceerde RVO het marktrapport naar kansen in de micromobility sector in het VK.

- Deze themaweek was aanleiding voor de Trade & Innovate partners (AmsterdamTrade en ROM Utrecht) om in te zetten op een beursinzending naar de MOVE conferentie ('s werelds grootste mobility-tech en startup beurs) die van 21 t/m 23 juni 2023 in London plaatsvindt.

Vietnam, minister Liesje Schreinemacher

Datum	28 - 30 november 2022
Type missie	Economische missie naar Green Economy Forum & Exhibition (GEFE) in Ho Chi Minh stad
Delegatie	45 bedrijven en organisaties (72 deelnemers) uit de sectoren: afvalverwerking, hernieuwbare energie, water(beheer), tuinbouw, logistiek
Achtergrond	GEFE werd, mede op initiatief van Nederland, georganiseerd door de Europese Kamer van Koophandel in Vietnam ter ondersteuning van de groene transitie van de Vietnamese economie

Samenvatting

Vietnam is een van de snelst groeiende economieën van Azië. Naar verwachting groeit de economie met 8% in 2022 (Wereldbank). Dit komt grotendeels door export van vooral industriële producten en landbouwproducten. Vietnam wil in 2050 klimaatneutraal worden; de EU stelt steeds hogere IMVO-eisen aan de producten die het toelaat op de markt. Dat betekent dat Vietnam de economie, industrie en landbouw moet verduurzamen. Daardoor is er steeds meer vraag naar innovatieve en duurzame producten en diensten. Nederland loopt hierin voorop. Bijvoorbeeld op het gebied van landbouw, watertechnologie, logistiek, energie, circulaire economie en elektrische mobiliteit.

De GEFE beurs en missie boden een kans om Nederlandse bedrijven met duurzame oplossingen te positioneren voor de vergroening van de Vietnamese economie. Die doelstelling is behaald. Het Nederlandse paviljoen was het grootste paviljoen op de GEFE en centraal gelegen in de beursshal. Het paviljoen is daardoor goed bezocht. Het paviljoen werd feestelijk geopend in aanwezigheid van minister Schreinemacher, premier Chinh en minister Dien van Handel en Industrie, waarmee de lokale krant werd gehaald. Daarnaast werd een aantal sectorconferenties georganiseerd waarbij Nederlandse bedrijven onderdeel uitmaakte van panels en 'elevator-pitches' konden doen. Er is een tiental concrete leads uitgekomen voor de meereizende bedrijvendelegatie.

Belangrijkste onderdelen programma

- Interactieve kick-off van de handelsmissie met minister Schreinemacher op het Nederlandse paviljoen en de feestelijke opening van het paviljoen met premier Chinh en minister Dien van Handel en Industrie;
- Twee sectorconferenties (klimaatadaptatie en -mitigatie & duurzame en efficiënte logistiek) met panels en 'elevator-pitches' van deelnemende bedrijven en organisaties;
- Netwerkreceptie met minister Schreinemacher op het Nederlandse paviljoen met de deelnemers aan de missie en hun Vietnamese gasten;
- Bijeenkomst over de Mekong Delta combinatie-aanpak met betrokken bedrijven en organisaties en minister Schreinemacher;
- Matchmaking voor de missiedeelnemers met potentiële zakenpartners;
- Rondetafel over duurzame en slimme logistiek voor geselecteerde deelnemers in Hai Phong, opening door minister Schreinemacher;
- Bedrijfsbezoeken met de thema's water en energie;
- Bilaterale gesprekken tussen minister Schreinemacher en premier Chinh, minister Dien van Handel en Industrie en de *Chairperson* van de *People's Committee* in Hai Phong, waarbij verschillende uitdagingen in het ondernemingsklimaat en een bedrijvensituatie op zijn gebracht;
- Rondetafel onder leiding van minister Schreinemacher met Nederlandse investeerders in Vietnam over het ondernemingsklimaat.

MVO/mensenrechten/koppeling hulp en handel

Een vertegenwoordiger van een Nederlands bedrijf heeft tijdens de briefingsbijeenkomst voorafgaand aan de missie toegelicht hoe het bedrijf omgaat met IMVO en ervaringen gedeeld. De deelnemende bedrijven zijn ook geïnformeerd over het EU 'Corporate Sustainability Due Diligence Directive' en de consequenties voor hun activiteiten in Vietnam. De koppeling tussen hulp en handel kwam op verschillende manieren terug. Enerzijds bij de sessie over de Nederlandse inzet in

de Mekong Delta, dat één van de combinatietrajecten in Vietnam is, anderzijds door *sustainability reporting* workshops op GEFE te organiseren voor Vietnamese MKB bedrijven.

Maatschappelijke uitdagingen / SDGs

De missie draaide om de vergroening en verduurzaming van de Vietnamese economie en industrie. Vietnam heeft net als Nederland de ambitie uitgesproken om in 2050 een net-zero economie te zijn. De thema's waar de missie zich op richtte waren hernieuwbare energie, water, circulaire economie (incl. afvalverwerking), groene logistiek, duurzame en efficiënte landbouw en smart cities. Verschillende uitdagingen kwamen aan de orde, zoals *nature-based solutions* voor de kustbescherming en verzilting van de Mekong Delta.

Resultaten en follow-up

- De economische relatie tussen Nederland en Vietnam is versterkt dankzij de missie en de bilaterale gesprekken van minister Schreinemacher;
- Tijdens de missie werden contracten ter waarde van meer dan EUR 65 mln. getekend, evenals een aantal MoU's. De missie leverde daarnaast 10+ concrete leads op voor de bedrijvendelegatie;
- De eerste directe opvolging van deze missie is het inkomende bezoek van premier Chinh geweest (10-13 december 2022). Het Business Forum dat werd georganiseerd met aanwezigheid van o.a. premier Chinh en minister Schreinemacher leverde nog een aantal extra MoU's op;
- De relaties tussen de deelnemende bedrijven zijn versterkt en er zijn onderlinge samenwerkingsverbanden ontstaan die verder onderzocht worden;
- In 2023 staat een aantal uitgaande en inkomende missies gepland op het gebied van tuinbouw, aquacultuur en agrologistiek, IT en logistiek.